2. sz. függelék

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a fővárosi lakásrezsi-támogatásról szóló 30/2020. (VI. 5.) önkormányzati rendeletének módosításához

I. Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatások

A módosítások első csoportja a – január elsejei hatállyal – már korábban bevezetett fűtési kiegészítő díjtámogatásról szóló szabályozás technikai jellegű módosításait tartalmazza, amelyek a normavilágosság követelményének való megfelelést, illetve a kiszámítható, gördülékeny megvalósítás lehetőségének a biztosítását célozzák, tekintettel a támogatási rendszert működtető Hálózat Alapítvány írásos visszajelzésére, illetve az Alapítvány munkatársaival folytatott egyeztetésekre is. Ezek elérni kívánt társadalmi hatása tehát a támogatási rendszer egyértelmű szabályok mentén történő, kiszámítható működtetése. A módosítások ezen csoportján belül kizárólag a fűtési kiegészítő díjtámogatáshoz való hozzáférés szabályait egyértelműsítő átmeneti rendelkezésnek van költségvetési hatása annak garanciális jellegű biztosításán keresztül, hogy azok a budapesti háztartások is hozzáférjenek a fűtési kiegészítő támogatáshoz, akik már az arról szóló szabályozás hatályba lépését megelőzően is részesültek díjtámogatásban (illetve igényelték azt). Ez mintegy 10-20 millió Ft-tal járul hozzá a fűtési kiegészítő díjtámogatás – az igénybevétel előre pontosan nem látható alakulásától függő – mintegy 50-80 millió Ft teljes becsült 2025. évi költségvetési hatásához.

A módosítás emellett egy új támogatási formát vezet be, amely a Budapest Zöld Panelprogramban részt vevő társasházak alacsony jövedelmű tulajdonosai számára biztosít támogatást annak érdekében, hogy a programban való részvétel ne jelentsen aránytalan terhet a számukra. A Budapest Zöld Panelprogram elsődleges célja nem szociálpolitikai jellegű, hanem a lehető legnagyobb energiamegtakarítás és széndioxid-kibocsátás csökkenés elérése az iparosított technológiával épült budapesti lakóházak energiahatékonyságának javításának ösztönzésén és támogatásán keresztül (ami a lakásfenntartási kiadások hosszútávú csökkentésén keresztül természetesen hozzájárul az energiaszegénység kockázatának a csökkenéséhez is). Egy szociálpolitikai (elosztási) szempontból formálisan semleges programban azonban a magasabb jövedelmű, illetve több megtakarítással rendelkező háztartások rendszerszerűen nagyobb eséllyel férnek hozzá az energiahatékonysági korszerűsítést ösztönző önkormányzati forrásokhoz (ami a lakásfenntartási kiadások csökkentése mellett a lakás, illetve a lakástulajdonos vagyonának az értékét is növeli).

Az alacsonyabb jövedelmű, illetve a jövedelmük aránylag jelentős részét jelenleg is a lakásfenntartási kiadásaikra fordító háztartások önerő-vállalási képessége korlátozott, ami értelemszerűen ellehetetlenítheti a támogatási programba való részvételüket, és ezáltal általában az adott társasház részvételét is. A programban való részvételnek akadálya lehet, ha a társasház tulajdonostársai között vannak, akiknek a rendes gazdálkodás körét meghaladó – a társasház által felvett hitelhez kapcsolódó – kiadások meghaladják a fizetőképességüket. A vissza nem térítendő támogatáshoz való hozzáférés egyenlőtlenségének az enyhítése, illetve az eladósodás kockázatának a csökkentése érdekében indokolt egy olyan kiegészítő támogatási rendszer működtetése, amely kifejezetten az alacsonyabb jövedelmű társtulajdonosoknak segít a lakhatáshoz kapcsolódó – a programban való részvétel miatt átmenetileg megnövekedett – havi kiadások megfizetésében. Az elérni kívánt társadalmi hatás tehát azon budapesti háztartások, illetve társasházak számának a növelése, amelyek részt tudnak venni a programban, továbbá a Budapesti Zöld Panelprogramhoz biztosított költségvetési források célzásának (elosztási hatásainak) a javítása, méltányosabbá tétele.

A rendeletben szabályozott fővárosi támogatási rendszernek a Budapest Zöld Panelprogramhoz kapcsolódó BZP kiegészítő támogatással történő kibővítése által elérni kívánt társadalmi hatás tehát az, hogy bővítse a lakóházak energetikai hatékonyság javítását szolgáló programban részt venni képes lakóházak körét azáltal, hogy átvállalja a programban való részvétel társtulajdonosok által viselendő terhének egy részét egy meghatározott – a KSH által korábban számított létminimum értékének a továbbvezetett becsült értéke .

A BZP kiegészítő támogatás folyósítására – magának a Budapest Zöld Panelprogramnak a tervezett ütemezése alapján – legkorábban 2027 elején kerül majd sor, a támogatási lehetőségről azonban már jóval ezt megelőzően tájékozódniuk kell tudniuk az érintett társasházak lakóinak. Az új támogatási elem költségvetési hatása ezen a ponton csak nehezen, illetve pontatlanul – csak egy aránylag széles sávon belül – becsülhető tekintettel arra, hogy jelenleg nem ismertek az azt döntő módon befolyásoló olyan tényezők, mint a Budapest Zöld Panelprogramba bekapcsolódó társasházak száma és ezáltal az érintett lakások és lakástulajdonosok száma, a bekapcsolódó társasházakban lakástulajdonnal rendelkező személyek jövedelemeloszlása (ami a támogatásra jogosult személyek száma mellett a kiegészítő támogatás intenzitását is meghatározza), vagy az egyes társasházak által vállalt beruházás költségvetése, illetve ezen belül a felvett hitelnek a beruházás teljes költségéhez viszonyított (az önkormányzati támogatás és a társasház megtakarítása által le nem fedett) aránya, a hitel futamideje és kamatszintje stb. (A költségvetési hatás nagyságrendje a következő példán keresztül mutatható be: 20 db egyenként 50 lakást tartalmazó társasház részvétele, 20-35 ezer Ft-os havi befizetési kötelezettség és a

lakástulajdonosok 20-30 százalékának az átlagosan 50%-os támogatásra való jogosultsága esetén a támogatási elem teljes évi költségigénye 24 és 63 millió Ft közé esik.)

II. Környezeti és egészségi következmények

Környezeti szempontból a Budapest Zöld Panelprogramhoz kapcsolódó kiegészítő támogatás pozitív következményeit érdemes kiemelni, amennyiben az bővíti a lakóházak – a klímacélok teljesítése szempontjából kulcsfontosságú – energetikai korszerűsítését elősegítő programhoz való hozzáférését. A lakásfenntartási nehézségek, a hátralékosság, illetve az energiaszegénység hátrányos népegészségügyi következményeire tekintettel megalapozottan vélelmezhető a BZP kiegészítő támogatás bevezetésének pozitív közvetett hatása az érintett lakóházakban, illetve ezen belül az alacsony jövedelmű háztartásokban élő személyek egészségére.

III. Adminisztratív terhek alakulása

A rendelet módosítása nem jár az adminisztrációs teher növekedésével a Fővárosi Önkormányzat, illetve a Főpolgármesteri Hivatal esetében. A fűtési kiegészítő támogatásról szóló szabályozás egyértelműsítése csökkenti a támogatást igénylő háztartások, illetve a támogatási rendszert működtető Hálózat Alapítvány adminisztrációs terheit. A BZP kiegészítő támogatás bevezetésével együtt járó adminisztrációs feladatokat az előzetes egyeztetések alapján a Hálózat Alapítvány (külön forrásigény nélkül) biztosítani tudja.

IV. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várhatókövetkezménye

A technikai jellegű módosításokat a fűtési kiegészítő támogatás egyértelmű szabályozás mentén történő, megbízható bevezetése és működtetése, valamint – a díjtámogatást már korábban is igénybe vevő háztartások vonatkozásában – a horizontális méltányosság elvárása teszi szükségessé. A fűtési kiegészítő támogatásról szóló szabályozás elmaradása – amint azt a Hálózat Alapítvány kuratóriumi elnöke is hangsúlyosan jelezte az új támogatási elemet bevezető közgyűlési döntést követően – jelentős bizonytalanságokat okozhatna az új támogatási elem bevezetése, illetve a támogatási rendszer ezen elemének a működtetésével kapcsolatban; valamint a jogos érdeksérelem kockázatát vetné fel a díjtámogatást korábban is igénybe vevő rászoruló háztartások körében.

A BZP kiegészítő támogatás bevezetése nélkül a Budapest Zöld Panelprogram, illetve az azáltal elérni kívánt energetikai korszerűsítések megvalósítását akadályozná az alacsonyabb jövedelmű, illetve a jövedelmük aránylag nagy részét jelenleg is a lakásfenntartási kiadásaikra fordító háztartások korlátozott önerő-vállalási képessége, ami értelemszerűen akadályozná a támogatási programba való részvételüket, és ezáltal általában az adott társasház részvételét is.

V. A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A téli kiegészítő támogatásról szóló szabályozás pontosítása, egyértelműsítése nem igényel további személyi, szervezeti vagy tárgyi feltételeket – viszont elősegíti az adott feltételek hatékonyabb, gördülékenyebb hasznosítását a fővárosi lakásrezsi-támogatási rendszer megfelelő működtetése érdekében. A BZP kiegészítő támogatás bevezetéséhez szükséges személyi, szervezeti és tárgyi feltételek – az előzetes egyeztetések alapján – a támogatási rendszert működtető Hálózat Alapítványnál rendelkezésre állnak.

A téli kiegészítő támogatás 2026 január elsejétől igényel – felfutó rendszerben – pénzügyi fedezetet, amit a 838902 számú, „Budapest lakásrezsi támogatás (Hálózat BDDH Alapítvány)” megnevezésű címkód 2026. évi előirányzatának meghatározásakor, illetve a Hálózat Alapítvány jövő évi – tervezetten a Fővárosi Közgyűlés januári ülésére előterjesztendő – támogatási szerződése keretei között szükséges biztosítani. A BZP kiegészítő támogatás folyósítására – magának a Budapest Zöld Panel programnak a tervezett ütemezése alapján – legkorábban 2027 elején kerül majd sor.

Budapest, 2025. december 05.